

Szablon aplikacji AR
przystosowany do wyświetlania
kart pierwiastków lub związków
(Mocap)

Otrzymywanie

- Naturalne źródła: Procesy oddychania, spalania i fermentacji.
- Laboratoryjne: Reakcja kwasów z węglanami:
$$\text{CaCO}_3 + \text{HCl} \rightarrow \text{CaCl}_2 + \text{CO}_2 \uparrow + \text{H}_2\text{O}$$
- Przemysłowe: Podczas spalania paliw kopalnych. Jako produkt uboczny produkcji amoniaku lub etanolu.

Odmiany alotropowe

- **Grafit** – miękki, dobrze przewodzący prąd.
- **Diament** – najtwardszy znany materiał, izolator elektryczny.
- **Fulereny** – struktury kuliste, nanorurki węglowe.
- **Grafen** – pojedyncza warstwa atomów węgla o wysokiej przewodności elektrycznej.
- **Amorficzny węgiel** – bez uporządkowanej struktury krystalicznej, np. sadza, węgiel aktywny.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

SENSE

Lekcje

Archiwum

Quizy

AR

QR

Pierwiastki

Związki

6

C

Węgiel

16

S

Siarka

26

Fe

Żelazo

11

Na

Sód

Pierwiastki

Związki

Woda

Chlorowodór

Cukier

Kwas
stearynowy

Wodorotlenek
sodu

Kwas siarkowy

Dwutlenek
węgla

Kwas
fosforowy

Wodór

Historia

Dwutlenek węgla został odkryty w XVII wieku przez flamandzkiego chemika Jana Baptystę van Helmonta, który zauważył gaz wydzielający się podczas spalania węgla i fermentacji. W XVIII wieku Joseph Black zidentyfikował CO_2 jako osobny gaz i nazwał go „powietrzem stałym” (fixed air).

Właściwości

- **Wzór chemiczny:** CO_2 **Stan skupienia:** W warunkach normalnych jest bezbarwnym gazem. **Temperatura topnienia:** $-78,5^\circ\text{C}$ (przy sublimacji). **Temperatura wrzenia:** Nie występuje w normalnym ciśnieniu atmosferycznym (sublimuje bezpośrednio z ciała stałego do gazu). **Gęstość:** $1,98 \text{ kg/m}^3$ (w stanie gazowym, w warunkach standardowych). **Rozpuszczalność:** Dobrze rozpuszcza się w wodzie, tworząc kwas węglowy (H_2CO_3). **Zapach:** Bez zapachu. Gaz niepalny. Jest cięższy od powietrza, więc gromadzi się przy ziemi w zamkniętych przestrzeniach.

Właściwości biologiczne

Organizmy żywe: CO_2 jest produktem ubocznym oddychania komórkowego u zwierząt i roślin. Jest również wykorzystywany przez rośliny w procesie fotosyntezy, w którym przekształcają go w tlen i związki organiczne.; Wpływ na zdrowie: W wysokich stężeniach może powodować duszność i utratę przytomności.; Wpływ na środowisko: Główny gaz cieplarniany, przyczyniający się do globalnego ocieplenia.;

Reakcje chemiczne

- Reakcja z wodą: $\text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{H}_2\text{CO}_3$
Powstaje kwas węglowy, który w wodzie dysocjuje na jony wodorowęglanowe i wodorowe.
- Reakcja z zasadami:
 $\text{CO}_2 + 2\text{NaOH} \rightarrow \text{Na}_2\text{CO}_3 + \text{H}_2\text{O}$ Lub:
 $\text{CO}_2 + \text{NaOH} \rightarrow \text{NaHCO}_3$
- Reakcja z magnezem:
 $2\text{Mg} + \text{CO}_2 \rightarrow 2\text{MgO} + \text{C}$ Sublimacja: W warunkach normalnych CO_2 przechodzi bezpośrednio z ciała stałego (suchy lód) do gazu.

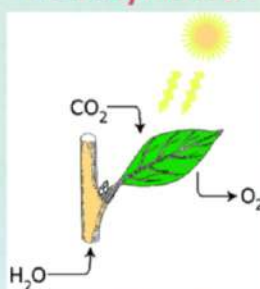

CO₂

Aplikacja

Fotosynteza

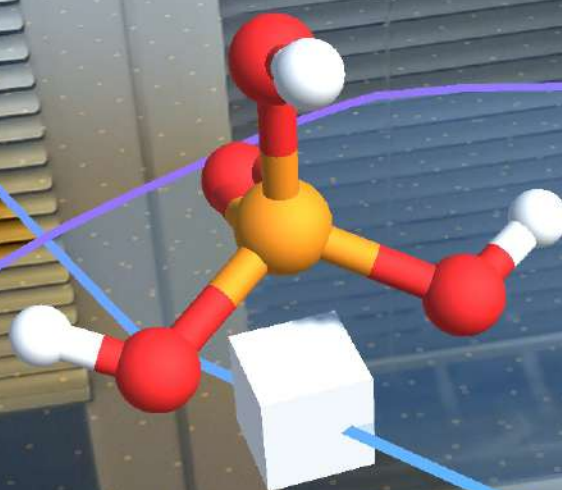
- Przemysł spożywczy: W napojach gazowanych (jako czynnik gazujący). W produkcji suchych lodów.
- Przemysł chemiczny: Do produkcji mocznika, metanolu i innych związków chemicznych.
- Medycyna: W anestezjologii jako składnik gazów oddechowych.
- Gaśnice: Dwutlenek węgla jest stosowany w gaśnicach jako środek tłumiący płomień.
- Rolnictwo: Do wspomagania wzrostu roślin w szklarniach.
- Chłodzenie: Suchy lód wykorzystywany jest do transportu i przechowywania produktów wymagających niskiej temperatury.

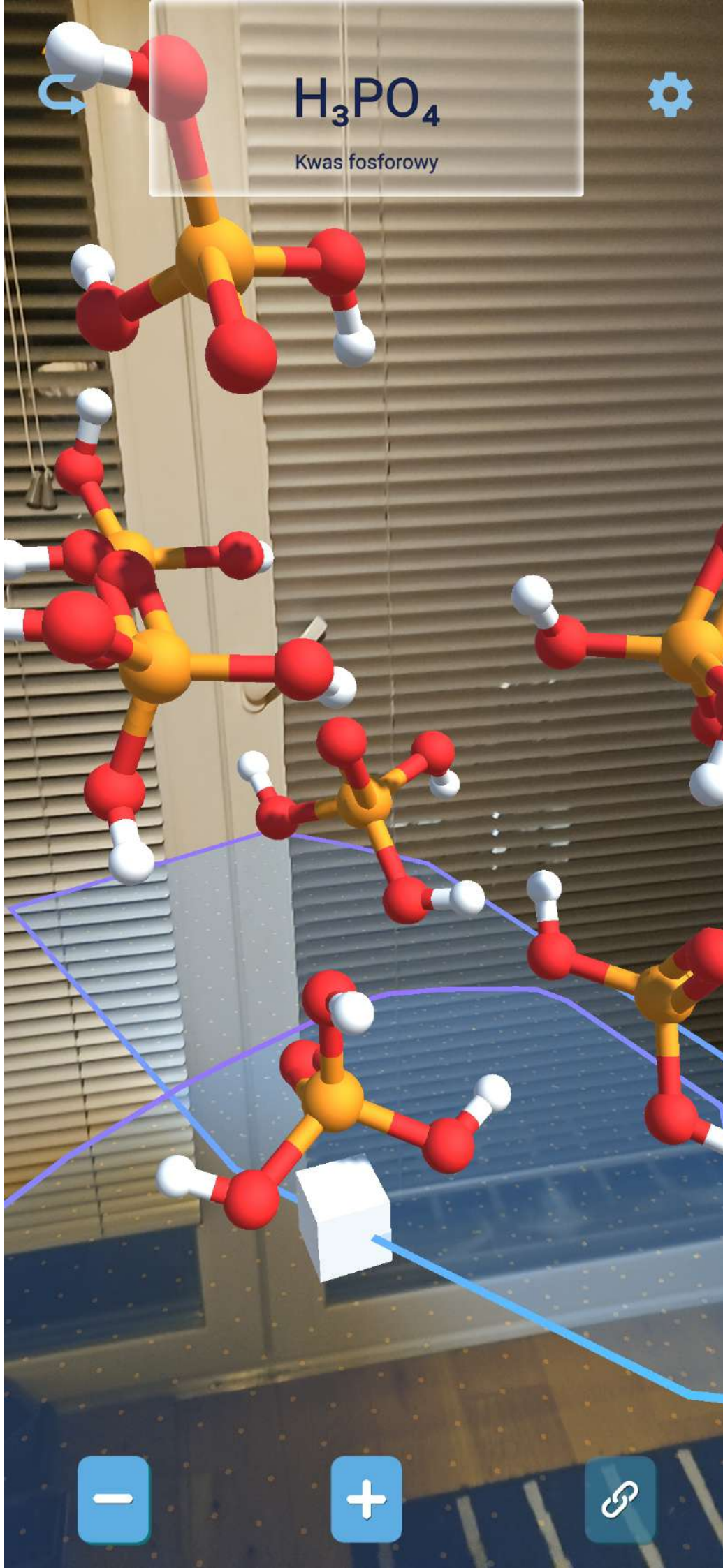

Kwas fosforowy

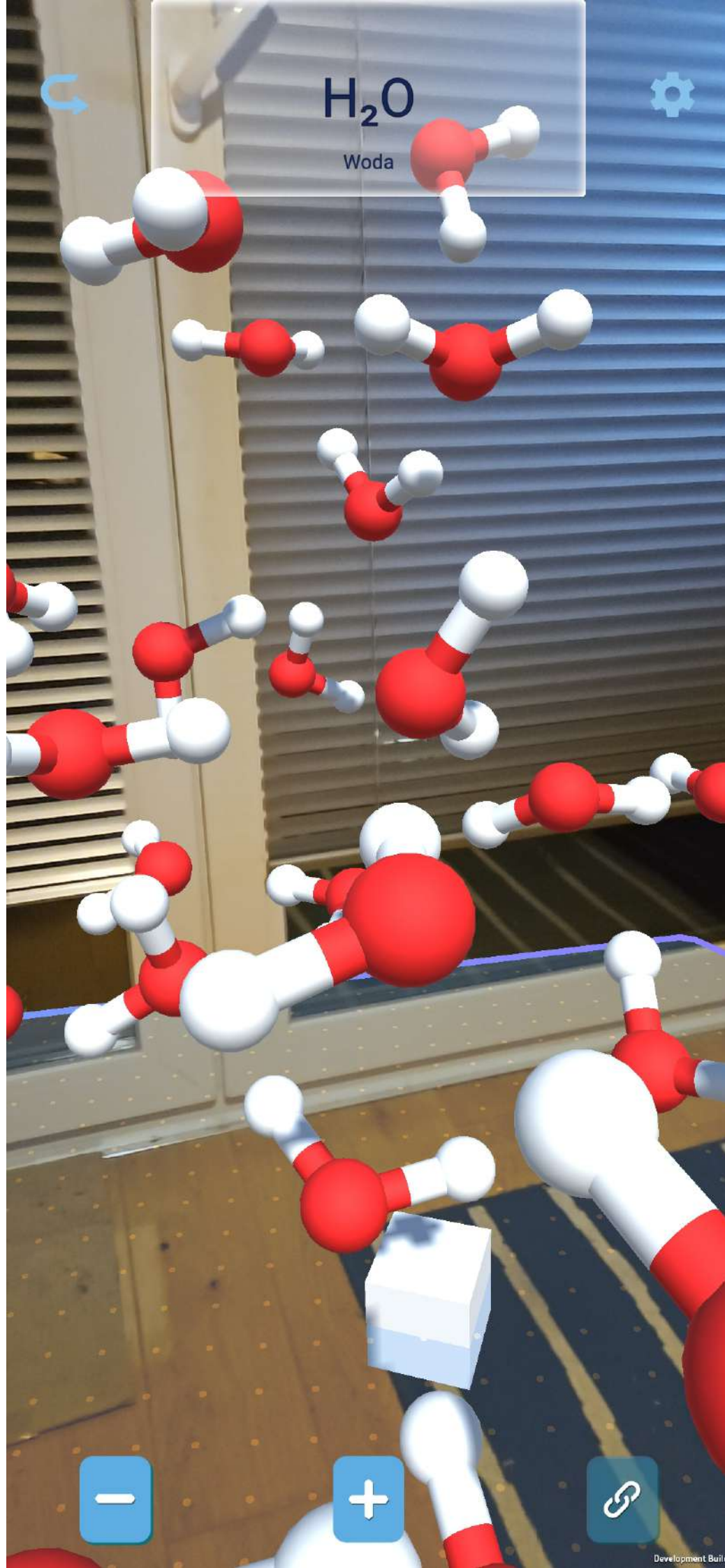

H_2O

Woda

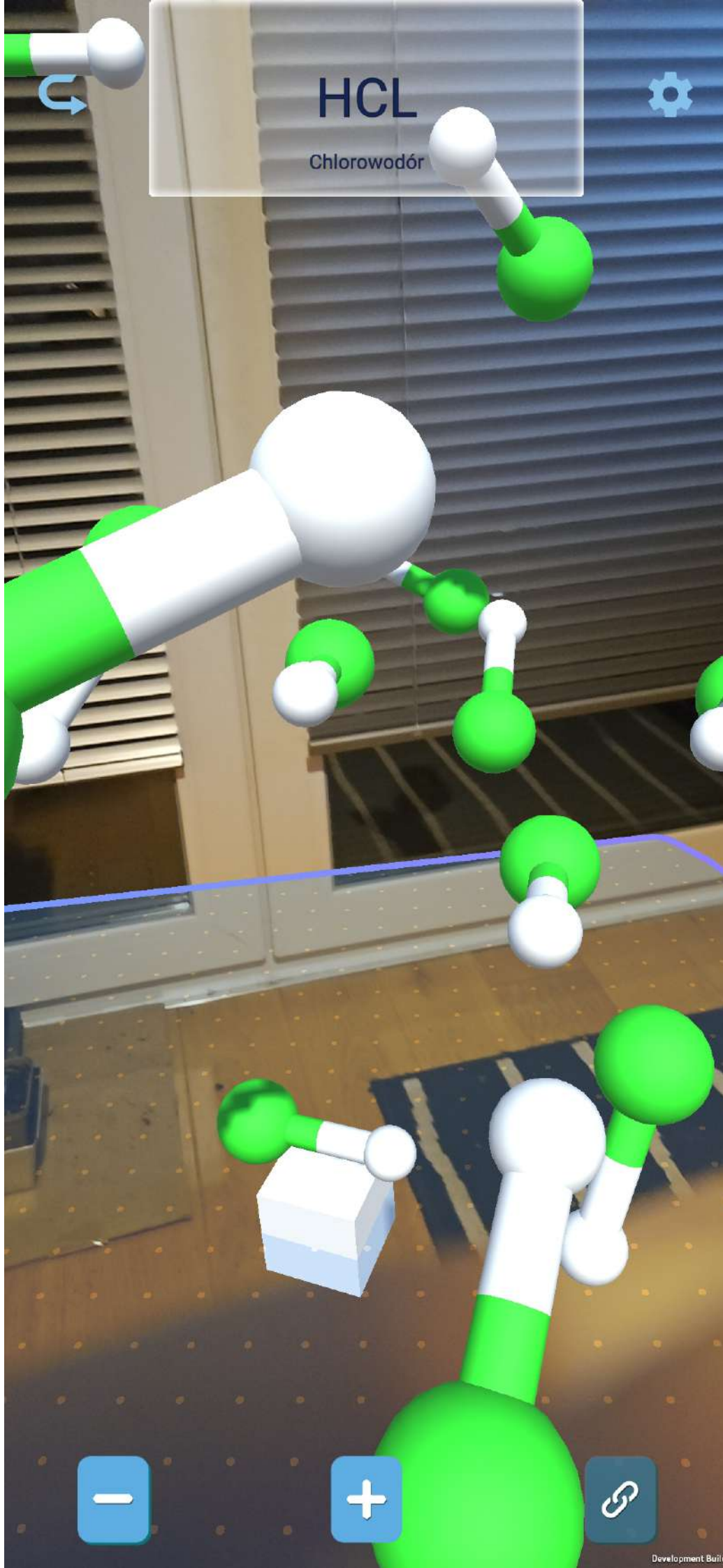

HCL

Chlorowodór

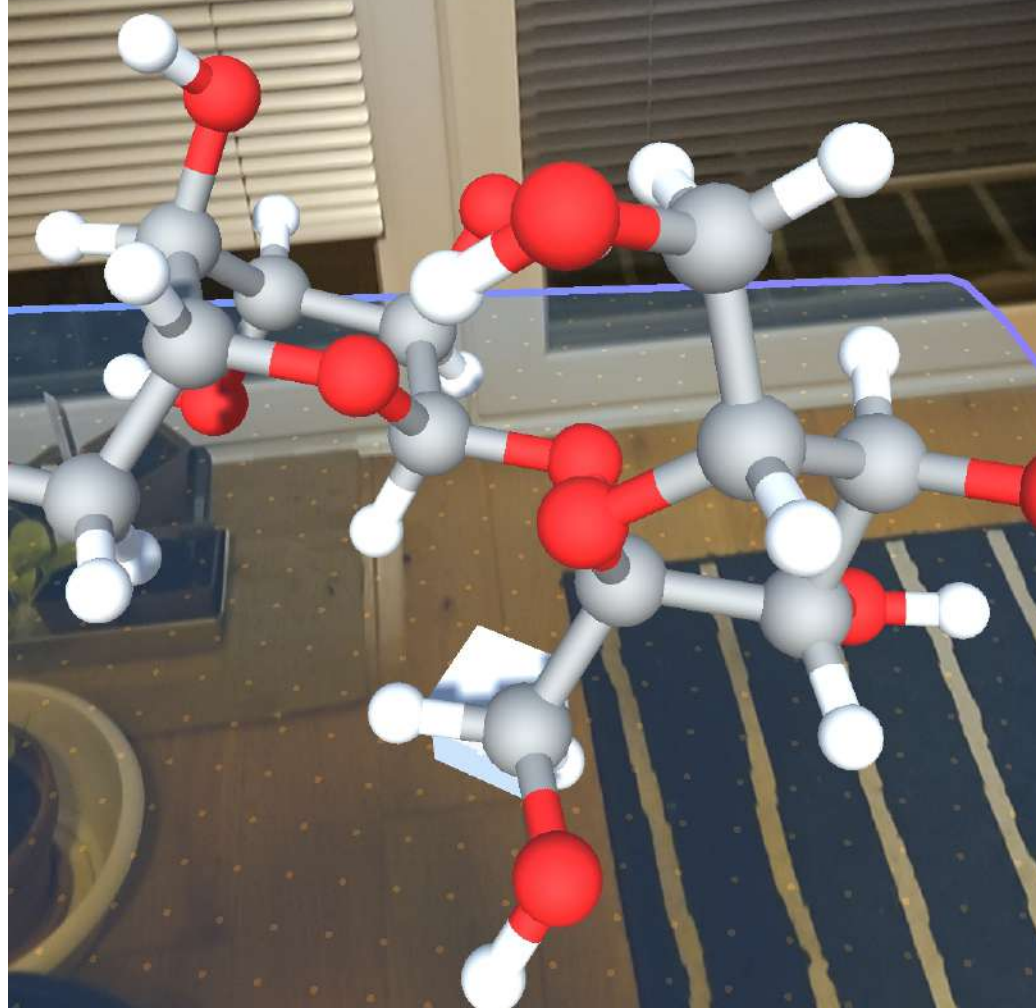

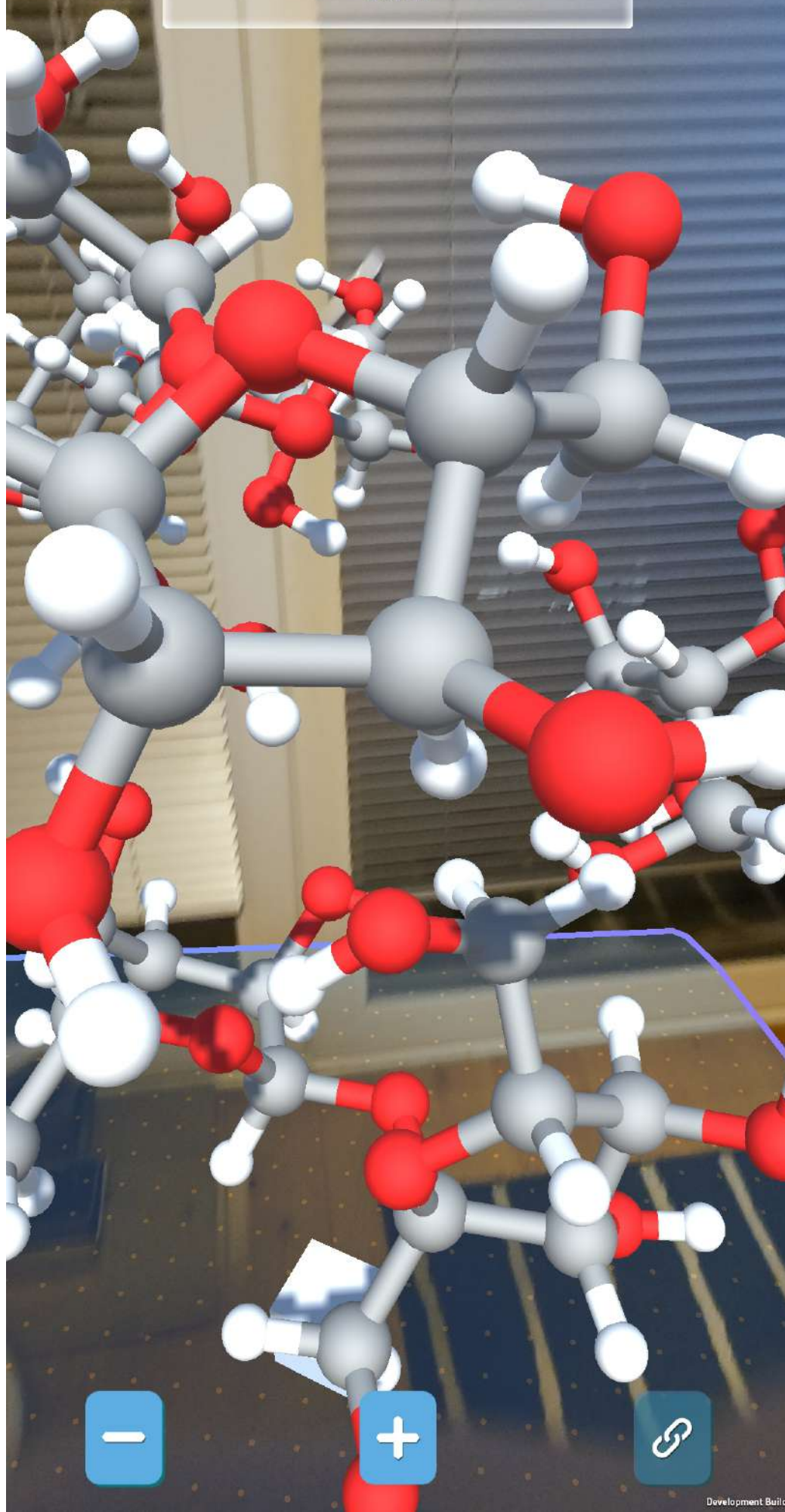
Cukier

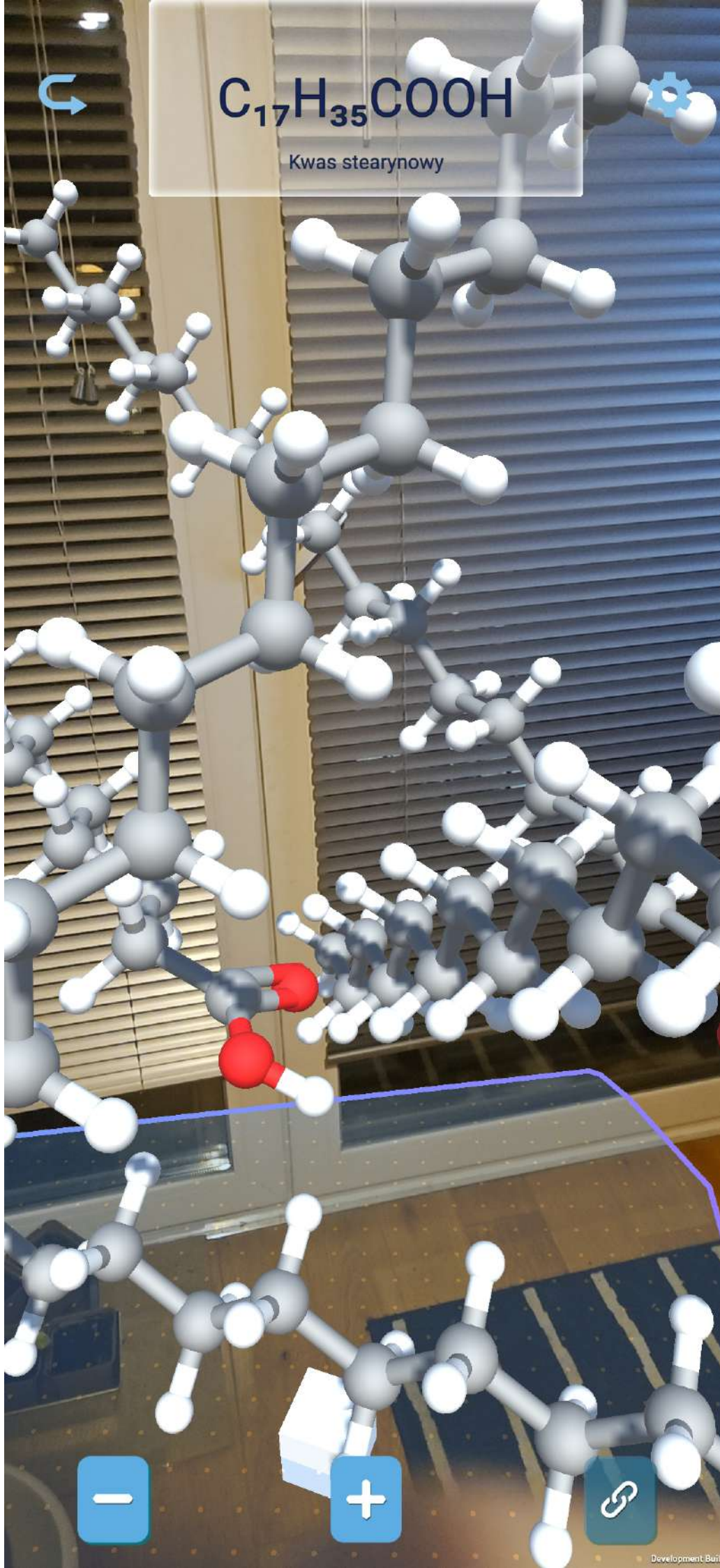

Cukier

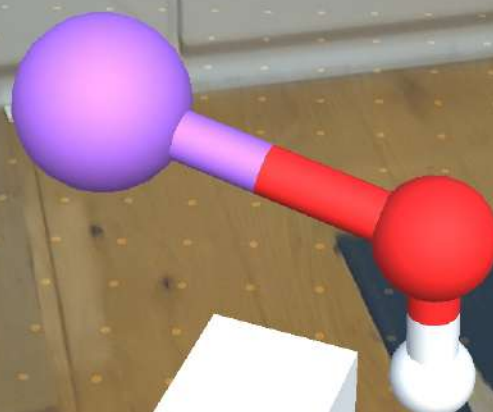

Kwas stearynowy

NaOH

Wodorotlenek sodu

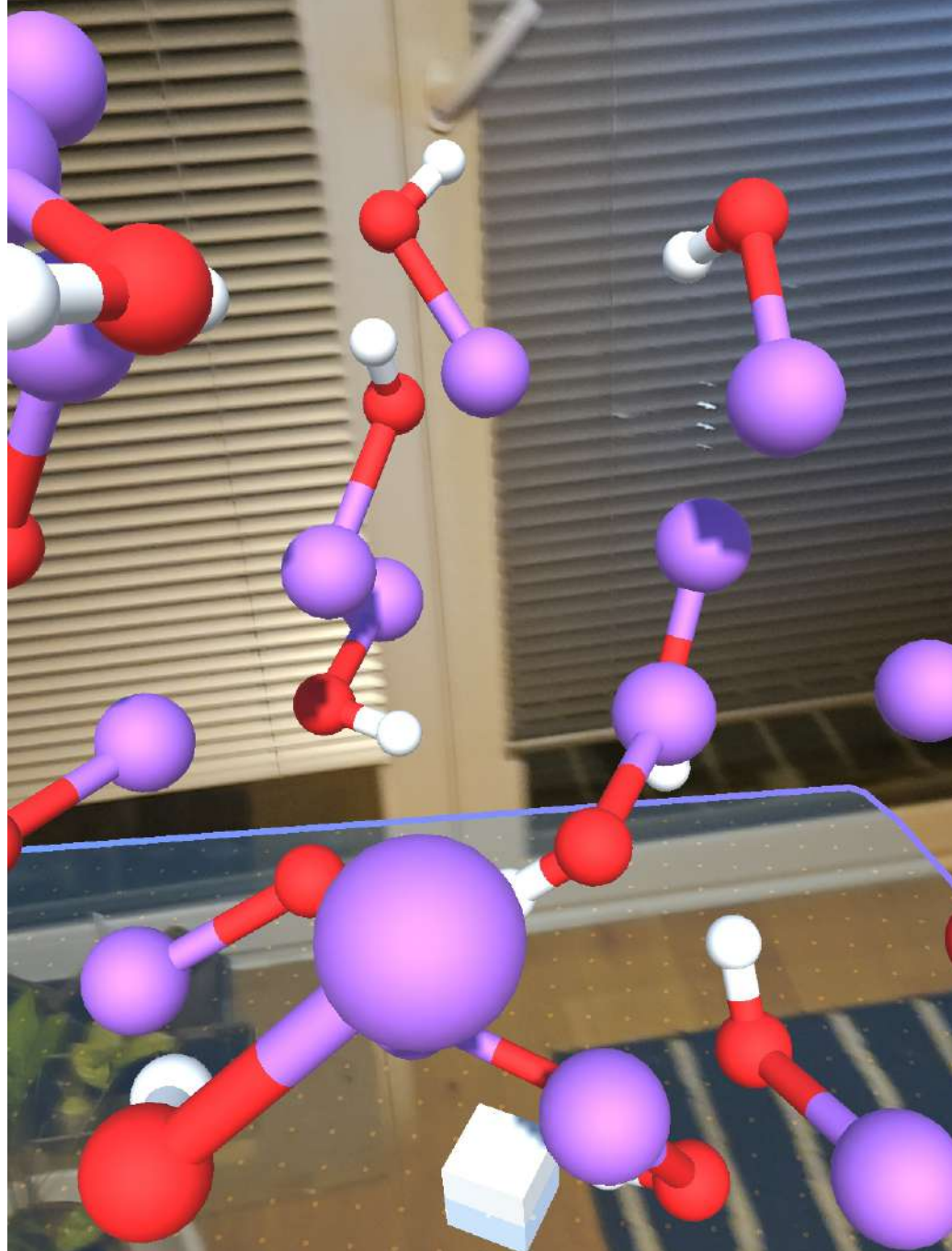

NaOH

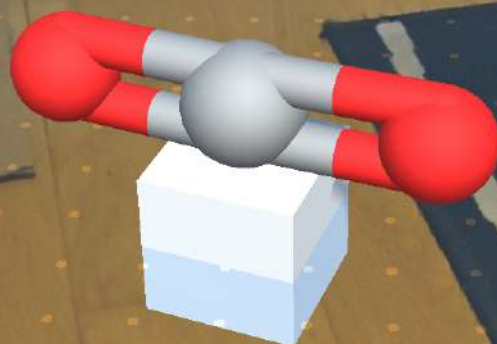
Wodorotlenek sodu

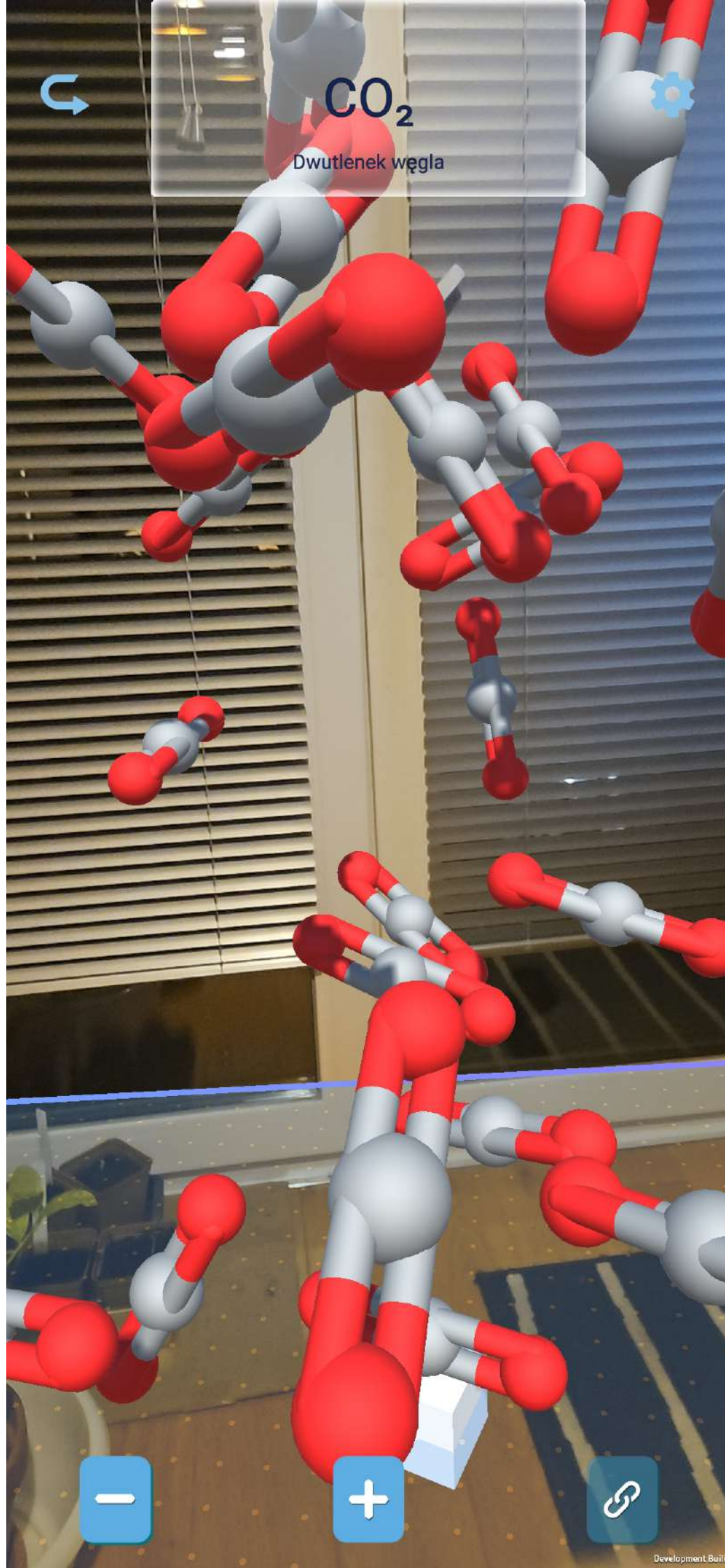

CO_2

Dwutlenek węgla

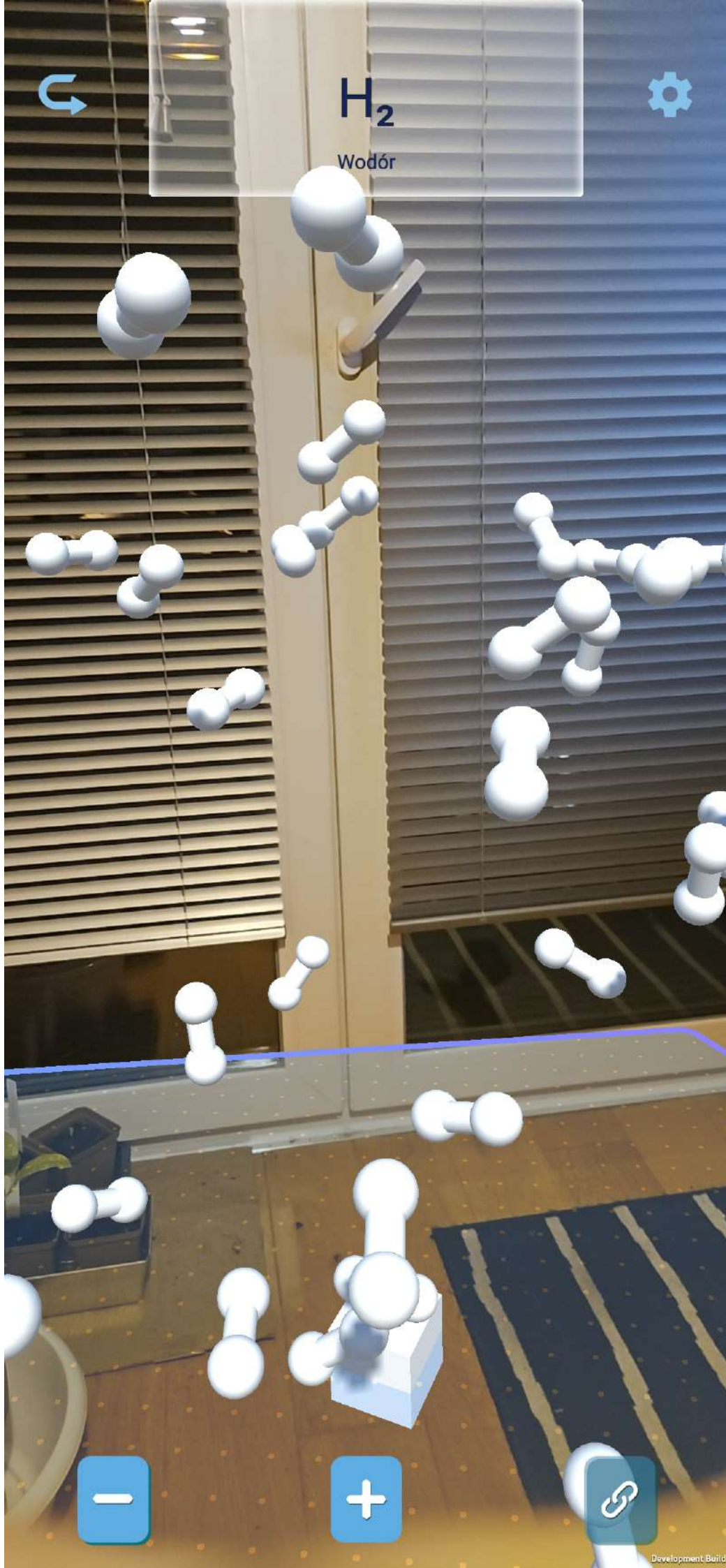

Wodór

H_2

Wodór

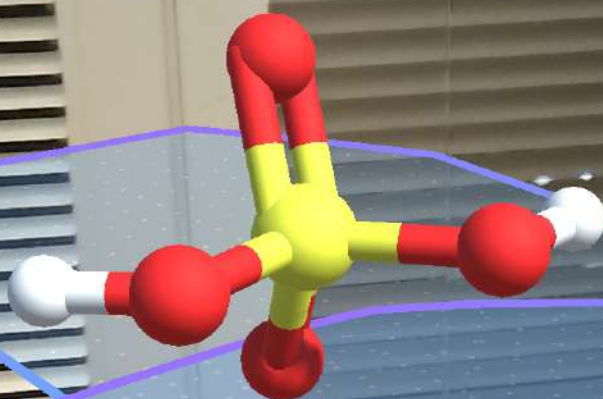
—

+

Kwas siarkowy

Kwas siarkowy

